Bijlage 3 Quickscan natuurwaardenonderzoek

Natuurwaardenonderzoek

RIJKSSTRAATWEG
DELFT

Natuurwaardenonderzoek Omgevingswet

Ontwikkeling:
Nieuwbouw

Datum: 24-9-2025
Project: NWO54344

Colofon

Onderzoek	Natuurwaardenonderzoek
Document	NWO54344
Datum	24 september 2025
Locatie	Rijksstraatweg; Delft
Opdrachtgever	BJZ.nu B.V.
Opdrachtnemer	Ecofect B.V.
Ecoloog	Dhr. A. van de Streek
Collegiale beoordeling	Dhr. P. Wiegel
Adres	Laan 21, 8071 JG Nunspeet
Telefoon	06-41737676
Email	info@ecofect.nl
Internet	www.ecofect.nl
KvK-nummer	87036487
Btw-identificatienr.	NL864184311B01
Rekeningnummer	NL39 RABO 0198 8908 69

INHOUD

Samenvatting en advies 5

1. Inleiding 7

1.1 Aanleiding en doelstelling 7
1.2 Planlocatie (huidige situatie) 7
1.3 Voorgenomen ontwikkelingen 9

2. Wettelijk kader 10

2.1 Wettelijk kader 10
2.2 Gebiedsbescherming 10
2.3 Soortbescherming 13
2.4 Bescherming houtopstanden 16
2.5 Toepasbaarheid 17

3. Methode 18

4. Gebiedsbescherming 20

4.1. Natura 2000 20
4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN) 22
4.3 Nationaal landschap 23
4.4 Overige beschermde gebieden 24

5. Houtopstanden 25

6. Soortbescherming 26

6.1 Flora 26
6.2 Fauna 26
6.2.1 Vogels 27
6.2.2 Vleermuizen 30
6.2.3 Grondgebonden zoogdieren 32

6.2.4 Amfibieën 34
6.2.5. Reptielen 35
6.2.5 Vissen 36
6.2.6 Vlinders 36
6.2.7 Libellen 36
7. Conclusie 38
Verantwoording 39
Verklarende woordenlijst 40
Bijlage 41
Disclaimer 56

Samenvatting en advies

Uit dit Natuurwaardenonderzoek is gebleken dat bij het uitvoeren van de geplande werkzaamheden mogelijk schadelijke handelingen flora & fauna activiteit (soorten) Omgevingswet zullen plaatsvinden. Tevens dient nadere toetsing plaats te vinden of er een vergunningplicht geldt voor Natura 2000-activiteit (stikstof).

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Ten aanzien van stikstof wordt er in de aanleg- en nieuwe gebruiksfase mogelijk depositie verwacht. Een Aerius (stikstof) berekening wordt daarom ook noodzakelijk geacht. Voor de overige storingsfactoren wordt geen externe werking verwacht. Een Voortoets Natura 2000 wordt niet noodzakelijk geacht.

Natuurnetwerk Nederland

De planlocatie is gelegen buiten Natuurnetwerk Nederland. Aangezien het plangebied buiten het Natuurnetwerk valt wordt het niet noodzakelijk geacht dat een verdere toetsing, in de vorm van ja, mits toets, aan de orde is.

Nationaal landschap

Beoogde ontwikkelingen vinden plaats buiten de grenzen van gebied dat is aangemerkt als Nationaal landschap. Omdat kernkwaliteiten gewaarborgd blijven zijn wettelijke consequenties met betrekking op het Nationaal landschap niet aan de orde.

Soortbescherming

Flora

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet.

Vogels

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet, mits de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten de broedperiode van algemene broedvogels (maart t/m juli).

Vleermuizen

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet.

Zoogdieren

Geen schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet.

Overige soorten

Mogelijk schadelijke handelingen flora & fauna activiteit in het kader van de Omgevingswet. Nader onderzoek rugstreeppad en ringslang zomerbiotoop wordt noodzakelijk geacht.

Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt zoals bedoeld in de omgevingswet die vallen onder het onderdeel houtopstanden. Geen herplant- of meldingsplicht. Wel dient de gemeente betrokken te worden bij de kap van de bomen.

Specifieke zorgplicht

Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal). Zie bijlagen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

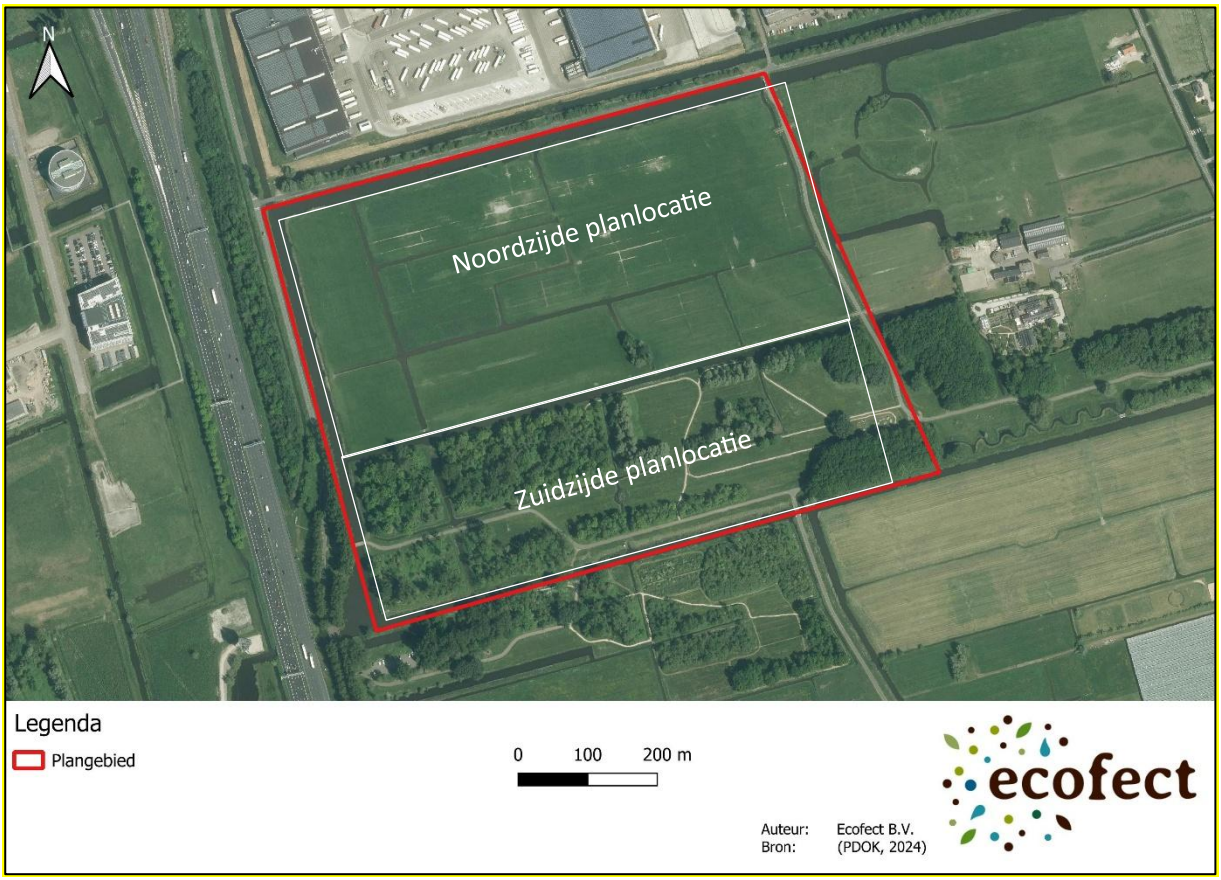
Met de voorgenomen ontwikkelingen betreffende het plangebied gelegen aan de Rijksstraatweg te Delft heeft BJZ.nu B.V. aan Ecofect B.V. opdracht gegeven een Natuurwaardenonderzoek Omgevingswet (voorheen QuickScan Flora & Fauna) uit te voeren t.b.v. het vergunning traject en inzicht te verschaffen of de geplande uit te voeren werkzaamheden conflicteren met de Omgevingswet (Ow). Doel van dit Natuurwaardeonderzoek is om te onderzoeken of de ruimtelijke ontwikkeling effect heeft op beschermde soorten en gebieden en duidelijkheid te geven in welke vervolgstappen noodzakelijk zijn. Voorliggend rapport geeft inzicht in het wettelijk kader, de gebruikte methodiek en de resultaten van het uitgevoerde onderzoek en eventuele vervolgstappen.

1.2 Planlocatie (huidige situatie)

De planlocatie is gelegen aan de Rijksstraatweg in het buitengebied zuiden van Delft. De planlocatie grenst aan bedrijventerrein aan de noord- en westzijde. Aan de oost- en zuidzijde liggen enkele graslandpercelen met bosschage op verschillende plaatsen. Aan de westzijde is eveneens een drukke autoweg gelegen.

Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen opstallen aanwezig. De zuidzijde van de planlocatie is deels ingericht als recreatiegebied/sportpark, en biedt onder meer zitgelegenheid, enkele speeltoestellen en verharde paden. Tevens zijn er diverse houtopstanden met onderbegroeiing en mantelvegetatie aan de zuidzijde aanwezig.

De noordzijde is ingericht als extensief beheerd grasland. Langs de randen van het grasland is een brede watergang gelegen met een natuurvriendelijke glooiende oever, met diverse waterplanten. Tevens zijn er enkele smallere watergangen gelegen te midden van deze graslandpercelen. Voor een impressie van de planlocatie wordt verwezen naar de bijlage.

Figuur 1 - Plan- en onderzoeksgebied

1.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De Initiatiefnemer heeft het voornemen een natuurbegraafplaats te realiseren binnen de grenzen van het plangebied. Met name het noordelijk deel van de planlocatie zal veranderen. Zo zullen er bomen gekapt worden en aangeplant worden. Enkele watergangen hopen te worden verlegd. Tevens zal er een opstal opgetrokken worden, en er zal een verharde toegangsweg en parkeergelegenheid aangelegd worden. De zuidzijde blijft intact, en de toegangswegen zijn alreeds aangelegd, en blijven ongewijzigd. Mogelijk worden de aanwezige paden en wegen meer intensief gebruikt in de toekomst vanwege de nieuwe functie. Voor inhoudelijke vragen over het ontwerp of de inrichting wordt verwezen naar de opdrachtgever.

Figuur 2 - Inrichting/ ontwerp planlocatie

De volgende activiteiten hebben mogelijk effect en worden getoetst op relevantie in het kader van de Omgevingswet:

- Aanpassing watergangen, kap bomen, aanplanting bomen
- Grondverzet en aanleg verharde infrastructuur en opbouw van opstal
- Aan- en afvoer materiaal
- Toename verkeersbewegingen
- Herinrichting terrein op een wijze die bij de toekomstige functie maatschappelijk - begraafplaats verwacht kan worden

2. Wettelijk kader

2.1 Wettelijk kader

Voor het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen is o.a. Omgevingswet van kracht. Deze wetgeving vervangt de Wet natuurbescherming. In deze wet is de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden geregeld. Dit onderzoek beperkt zich tot de gebiedsbescherming en de soortenbescherming.

In dit Natuurwaardenonderzoek worden de verschillende onderdelen van de omgevingswet getoetst. Omdat een veld- en bureauonderzoek geen zekerheid geeft of de omgevingswet wordt overtreden, wordt de potentie van het object ingeschat voor wat betreft beschermde soorten. Indien het object potentie heeft, zal een aanvullend onderzoek vast moeten stellen of uit moeten sluiten of er beschermde soorten gebruik maken van de opstallen. Potentie-inschatting vindt plaats op basis van habitatkenmerken, habitatseisen en ervaring van de ecoloog.

De Omgevingswet is een wet die alle regels omvat met betrekking tot alle activiteiten in de fysieke leefomgeving. De wet bundelt 26 wetten die gaan over de regels met betrekking tot onder meer infrastructuur, bouwwerken, water, lucht, bodem, milieu, cultureel erfgoed en natuur. Het doel van de nieuwe wet is een vereenvoudiging van de regels voor de fysieke leefomgeving en een duurzame ontwikkeling en beschermen en verbeteren van het leefmilieu. Om alle regels voor de fysieke leefomgeving op een gestructureerde manier te regelen, is er sprake van een stelsel Omgevingswet.

Het stelsel Omgevingswet kent een bepaalde opbouw, die bepalend is voor waar de relevante onderdelen terug te vinden zijn met betrekking tot de verschillende onderwerpen van de fysieke leefomgeving, waaronder natuurbescherming. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst – de Omgevingswet zelf – dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (Algemene Maatregelen van Bestuur, of AMvB's) en de Omgevingsregeling.

2.2 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de Ow bestaat uit een beschermingsregime voor Natura 2000- gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en bijzondere natuurgebieden en landschappen. Hieronder zijn per gebiedscategorie de regels beknopt toegelicht.

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten (zie hierna) maar ook voor

activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd of activiteiten die géén kans hebben op een significant gevolg.

Natura 2000-activiteit

Het is overigens niet zo dat als in het kader van de specifieke zorgplicht passende preventieve of herstelmaatregelen worden genomen, onder de vergunningplicht van een Natura 2000-activiteit uit kan worden gekomen. Mitigatie mag namelijk niet worden meegenomen in de voortoets van een project om te bepalen of het project leidt tot een kans op een significant gevolg en het project om die reden als een Natura 2000-activiteit moet worden beschouwd. De volgorde van toetsing van een voornemen aan de specifieke zorgplicht en de vergunningplicht zijn daarom van groot belang. Hierna wordt daar nader op ingegaan. Als de invulling van de specifieke zorgplicht niet helder is of het onduidelijk is of gedragingen onder de zorgplicht vallen, heeft het bevoegd gezag de ruimte om deze nader te duiden in een maatwerkvoorschrift, vergunningvoorschrift (indien vergunning) of maatwerkregel. Te denken valt aan een maatwerkregel in een provinciale Omgevingsverordening waarin staat hoe aan de specifieke zorgplichtbepaling kan worden gehouden.

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'

Een Natura 2000-activiteit is vergunning plichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal, zie hierna). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk, blijft er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een voortoets die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Voor nadere informatie m.b.t. ADC-toets wordt verwezen naar de bijlage.

Natuurnetwerk Nederland

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd; in tegenstelling tot het Barro ontbreekt een definitie van de wezenlijke kenmerken en waarden in de Ow. In artikel 7.7, 2e lid Bkl wordt aangegeven dat deze waarden worden bepaald met inachtneming van de doelstellingen bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder g, van de wet. Hiermee wordt gedoeld op de verantwoordelijkheid van de provincies om, op het gebied van natuur, zorg te dragen voor het behoud of herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen, van hun biotopen en habitats, en van in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats, in overeenstemming met de

internationaalrechtelijke verplichtingen. Hieruit kan worden gehaald dat het NNN mede als doel heeft om deze taken te bereiken. Daarnaast heeft de provincie zelf de ruimte om te bepalen of zij ook potentiële natuurwaarden (en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities) meenemen in de definiëring van de wezenlijke kenmerken en waarden (art. 7.7, 2e lid Bkl). Dit komt min of meer overeen met de definitie van wezenlijke kenmerken en waarden in het Barro, die ook aangeeft dat de potentiële waarden worden meegenomen 'voor zover deze natuurwaarden en condities in het licht van de internationale biodiversiteitdoelstellingen relevant zijn'.

Beschermingsregime NNN

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2 e lid Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

'De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerkactiviteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven."

Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, 1 e lid Bkl. Voor nadere informatie met betrekking tot het beschermingsregime NNN wordt verwezen naar de bijlage.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van art. 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal (zie hiervoor). De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat, anderen hanteren een soort ADC-criteria ('nee, tenzij'-principe) en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. Kijk voor de geldende regels in de van toepassing zijnde provinciale Omgevingsverordening.

2.3 Soortbescherming

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten' Anders dan bij een 'Natura 2000-activiteit', waarvan pas sprake is als een activiteit leidt tot een kans op significante gevolgen op beschermde Natura 2000-gebieden (zie hiervoor), is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet.

Doordat in de definitie wordt verwezen naar 'van nature' in het wild levende soorten, gaat de definitie niet op voor niet-van nature voorkomende soorten. Met andere woorden, de regels voor flora- en fauna-activiteiten gelden niet voor soorten die buiten het natuurlijk verspreidingsgebied voorkomen of exoten, tenzij specifiek vermeld. Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten. Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht. Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal). Voor nadere informatie met betrekking tot de specifieke zorgplicht wordt verwezen naar de bijlage.

Het benoemen hoe aan de zorgplichtbepalingen in de Omgevingswet getoetst is in een rapportage, is voldoende om aan de algemene en specifieke zorgplichtbepalingen te voldoen. De zorgplichten zijn niet vergunning plichtig, dus het is niet noodzakelijk om het voor te leggen aan bevoegd gezag. Voor nadere informatie met betrekking tot de zorgplicht wordt verwezen naar de bijlage.

<u>De soortenbeschermingsregimes</u>

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 Bal zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunning plichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunning plichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wnb, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

Tabel 1 - Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):	**Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):**	**Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal)**
Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl	Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);	Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A
Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels	Het opzettelijk verstoren van dieren	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren
Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels	Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren	
Het opzettelijk storen van vogels*	Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren	Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B
	Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied	

Vrijstelling schadelijke handelingen vogelrichtlijn

Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet,

- Als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort:
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel

Vrijstelling schadelijke handelingen habitatrichtlijn

Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel

Vrijstelling schadelijke handelingen andere soorten

Per provincie zijn enkele 'nationaal' beschermde soorten vrijgesteld van de schadelijke handelingen die voor andere soorten gelden (tabel 1)

Rode Lijstsoorten

Rode Lijstsoorten zijn soorten planten, dieren en paddenstoelen die in hun voortbestaan worden bedreigd en opgenomen zijn op de officiële Rode Lijst. Deze lijst, opgesteld door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en internationale criteria. Soorten worden geclassificeerd in verschillende categorieën, variërend van "kwetsbaar" tot "ernstig bedreigd", afhankelijk van factoren zoals populatietrend, verspreidingsgebied en bedreigingen.

De aanwezigheid van Rode Lijstsoorten binnen een onderzoeksgebied is een belangrijke indicator van de ecologische waarde. Het beschermen en bevorderen van deze soorten is essentieel voor het behoud van biodiversiteit. Dit onderzoek heeft tot doel een inventarisatie te maken van aanwezige Rode Lijstsoorten en de condities te beoordelen die van invloed zijn op hun voortbestaan.

Bij het inventariseren van Rode Lijstsoorten wordt rekening gehouden met specifieke levensvereisten, zoals voedselbronnen, broedlocaties en schuilmogelijkheden. Eventuele verstoringen, zoals intensief grondgebruik, waterbeheer of infrastructuur, worden in kaart gebracht om potentiële risico's voor deze soorten te minimaliseren.

2.4 Bescherming houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een beplanting van twintig bomen of meer in een rij, gerekend over het totaal aantal rijen. Buiten de bescherming houtopstanden (artikel 11.3 Bal) vallen de

- Houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden
- Houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden,
- Naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed,
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en beplantingen langs landbouwgronden (enkele rij)
- Het dunnen van een houtopstand, Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
- Minimaal eens per tien jaar worden geoogst,
- Bestaan uit ten minste tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter,
- Zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 5.165b Bkl is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant. Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

2.5 Toepasbaarheid

Dit Natuurwaardenonderzoek is gericht op de mogelijke overtreding van de omgevingswet, niet aan andere (natuur)wetgeving. De resultaten van het onderzoek zijn 3 jaar geldig. Dit onderzoek kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen dat natuuronderzoek is verricht. Deze rapportage kan dan ook ingediend worden aan belanghebbende partijen zoals gemeente en provincie. Op basis van in de deze rapportage opgenomen projectgegevens (zie hoofdstuk 1; augustus 2025) is dit onderzoek uitgevoerd en een inschatting gemaakt van de effecten hiervan op de beschermde soorten en gebieden. Latere wijzigingen van het project kunnen invloed hebben op deze effecten en zijn dus niet opgenomen in deze rapportage. Er zal dan een nieuwe beoordeling plaats moeten vinden.

Deze verstrekte natuurinformatie is ten behoeve van de initiatief- en ontwerpfase van de planontwikkeling. Om in de uitvoerings- en beheerfase overtreding van de omgevingswet te voorkomen, wordt – indien nodig- in deze rapportage aangegeven wanneer het noodzakelijk is om te werken volgens één van de volgende standaarden:

- Algemeen zorgvuldig handelen
- Gedragscode ruimtelijke ontwikkeling
- Ecologisch werkprotocol
- Vergunning/vrijstelling omgevingswet

3. Methode

Werkwijze

1. Door middel van bureauonderzoek is onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied de afgelopen 5 jaar zijn waargenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van waarnemingen uit de Nationale Databank Flora en Fauna binnen een straal van 1 (directe invloed) en 5 (indirecte invloed) kilometer van de planlocatie. Op basis van deze en overige beschikbare natuurinformatie (zie b, is een inschatting gemaakt welke soorten te verwachten zijn in het plangebied.

2. Op 21 augustus 2025 is het plangebied door dhr. A. van de Streek bezocht. Daarbij werden de, in het plangebied aanwezige, natuurwaarden geïnventariseerd en beoordeeld met behulp van een verrekijker en zaklamp. Weersomstandigheden waren ±25°C, zonnig met matige wind. Er is gekeken naar landschapskenmerken van de planlocatie, naar (aanwijzingen van) mogelijke groeiplaatsen van beschermde flora en naar (aanwijzingen van) vaste rust- en verblijfplaatsen, verbindingszones en foerageergebieden van de beschermde fauna. Relevante waarnemingen zijn vastgelegd met behulp van foto's.

3. Op basis van de bevindingen van het bureauonderzoek en het veldonderzoek zijn de relevante soorten benoemd en onderbouwd in het hoofdstuk Soortbescherming (hoofdstuk 6).

    a. Beschermde soorten waarvan waarnemingen bekend zijn bij de NDFF, waarvoor het habitat op basis van ecologische expertise geschikt geacht wordt en/of waarvan waarnemingen in de vorm van aanwezige individuen of sporen worden gedaan tijdens het veldonderzoek, worden nader toegelicht in het hoofdstuk Soortbescherming (zie hoofdstuk 6).

    b. Beschermde soorten waarvan geen waarnemingen bekend zijn bij de NDFF, maar waarvoor het habitat op basis van ecologische expertise wel geschikt geacht wordt en/of waarvan waarnemingen van individuen of sporen worden gedaan tijdens veldonderzoek, worden nader toegelicht in het hoofdstuk Soortbescherming (zie hoofdstuk 6).

    c. Beschermde soorten waarvan waarnemingen bekend zijn bij het NDFF, maar waarvoor het plangebied dusdanig ongeschikt is dat op voorhand de soort op basis van ecologische kennis kan worden uitgesloten worden niet nader toegelicht.

    d. Beschermde soorten waarvan geen waarnemingen bekend zijn bij het NDFF en waarvoor het plangebied dusdanig ongeschikt is dat op voorhand de soort op basis van ecologische kennis kan worden uitgesloten worden niet nader toegelicht.

4. De ligging van het plangebied ten opzichte van nabijgelegen beschermde gebieden (Natura 2000, NNN en Nationale Landschappen en overige beschermde gebieden) werd opgezocht en beoordeelt of er sprake is van negatieve effecten. Dit is uitgewerkt in het hoofdstuk gebiedsbescherming.

5. Door middel van een nauwkeurige analyse van deze data en waarnemingen is:

    a. bepaald of negatieve effecten op beschermde gebieden op voorhand zijn uit te sluiten of dat hiervoor een aanvullend onderzoek noodzakelijk is,

b. een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en functies,

c. bepaald of de bescherming van houtopstanden aan de orde is.

6. De opgestelde rapportage is gecontroleerd en beoordeeld door een tweede lezer

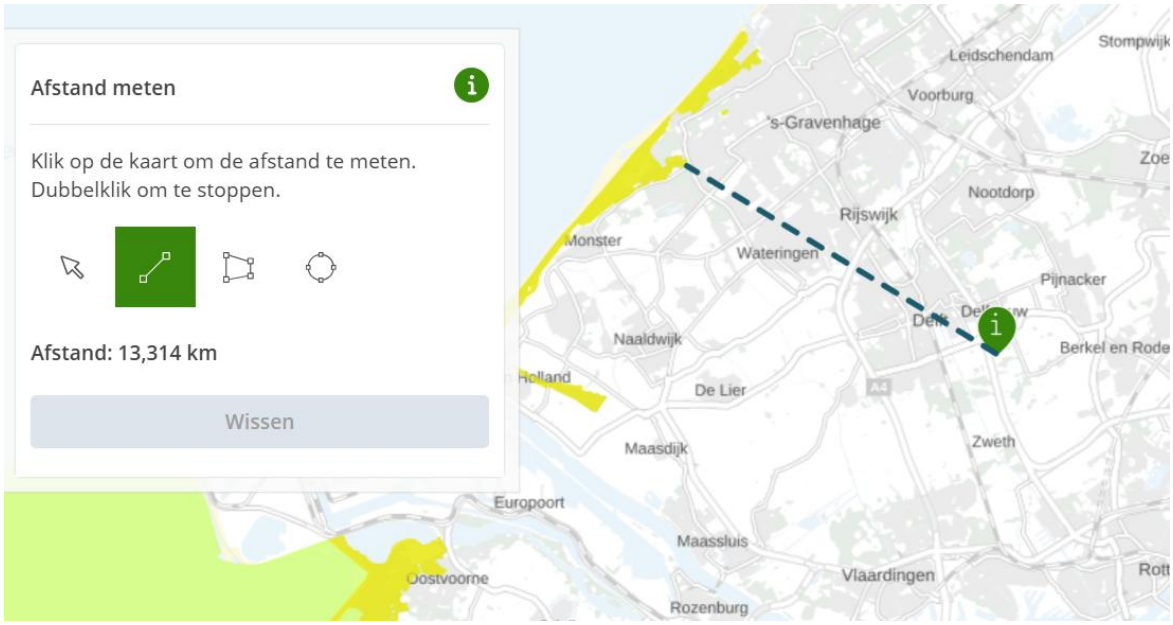
4. Gebiedsbescherming

4.1. Natura 2000

In Europa is een netwerk van beschermde gebieden opgezet. Dit zijn de zogenoemde Natura 2000-gebieden. Deze gebieden zijn in de Omgevingswet strikt beschermd. Volgens de Omgevingswet is het volgens artikel 2.7 lid 2 verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Nabijgelegen Natura 2000-gebied(en)

Dit geldt ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking). Het plangebied ligt nabij het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen op een afstand van 13.314 meter (Figuur 3).

Figuur 3 – 13.314 meter t.o.v. Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen

Solleveld & Kapittelduinen

Het tussen Den Haag en Ter Heijde gelegen Solleveld wijkt af van de meeste andere Zuid-Hollandse duingebieden doordat het voor het overgrote deel bestaat uit 'oude duinen'. Bijzonder in deze ontkalkte duinen zijn enkele heideterreintjes, die evenals andere landschapselementen herinneren aan het historische, agrarische gebruik. Het gebied is niet heel reliëfrijk en bestaat uit duinen, duinbossen, graslanden, duinheiden, struwelen, ruigten en plassen. Aan de binnenduinrand liggen een aantal oude landgoedbossen met een rijke stinzeflora. Ten noorden van de oude monding van de Maas liggen de Kapittelduinen. Dit gebied bestaat uit de ten oosten van het strand gelegen duinen, vochtige duinvalleien, duinplassen, duin- en landgoedbossen, graslanden, struwelen, ruigten en een aantal dijktrajecten. Het gebied ligt op de overgang van kust naar

rivierengebied en meer landinwaarts worden de rivierinvloeden steeds duidelijker zichtbaar in de vegetatie. In het Staelduinse Bos liggen diverse bunkers.

Externe werking

De sloop/aanleg- en nieuwe gebruiksfase van de voorgenomen ontwikkeling kan mogelijk zogenoemde externe werking op het Natura 2000-gebied tot gevolg hebben. Daarbij kan er gedacht worden aan mogelijke effecten op de waterhuishouding, uitstoot van stikstof of effecten die het gevolg zijn van een groot project, zoals aanleg van windmolens, zandwinning, een woonwijk of industrie. Om te bepalen of dit het geval is moet een voortoets Natura 2000 worden uitgevoerd door een deskundig bureau. Als de activiteit een negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied is een vergunning nodig, voor meer info zie: vergunning Natura 2000-gebieden.

Gezien de aard en geringe omvang van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot de afstand tot het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen is het redelijkerwijs uitgesloten dat er van externe werking sprake is. De planlocatie is immers gelegen nabij bebouwd gebied waardoor verstoring door mogelijke effecten zoals licht, geluid en trilling niet in toenemende mate aan de orde zijn. Het plangebied is gelegen nabij het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Deze zijn ter plaatse begrensd als habitatrichtlijngebied. Voor dit Natura 2000-gebied zijn er instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitattypen en habitatsoorten. Omdat de werkzaamheden van het plangebied buiten het Natura 2000-gebied plaatsvinden heeft dit geen invloed op de oppervlakte van het Natura 2000-gebied.

Stikstofdepositie

Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aerius Calculator (artikel 4.15 Or). Voor toelichting m.b.t. het juridische kader wordt verwezen naar de bijlagen.

De planlocatie is gelegen op +/- 13.314 meter van het depositiegevoelige Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen (figuur 4). Gezien de afstand tot het depositiegevoelige Natura 2000-gebied in relatie tot de geplande ontwikkelingen wordt er mogelijk stikstofdepositie verwacht in de aanleg- en nieuwe gebruiksfase.

Conclusie Natura 2000

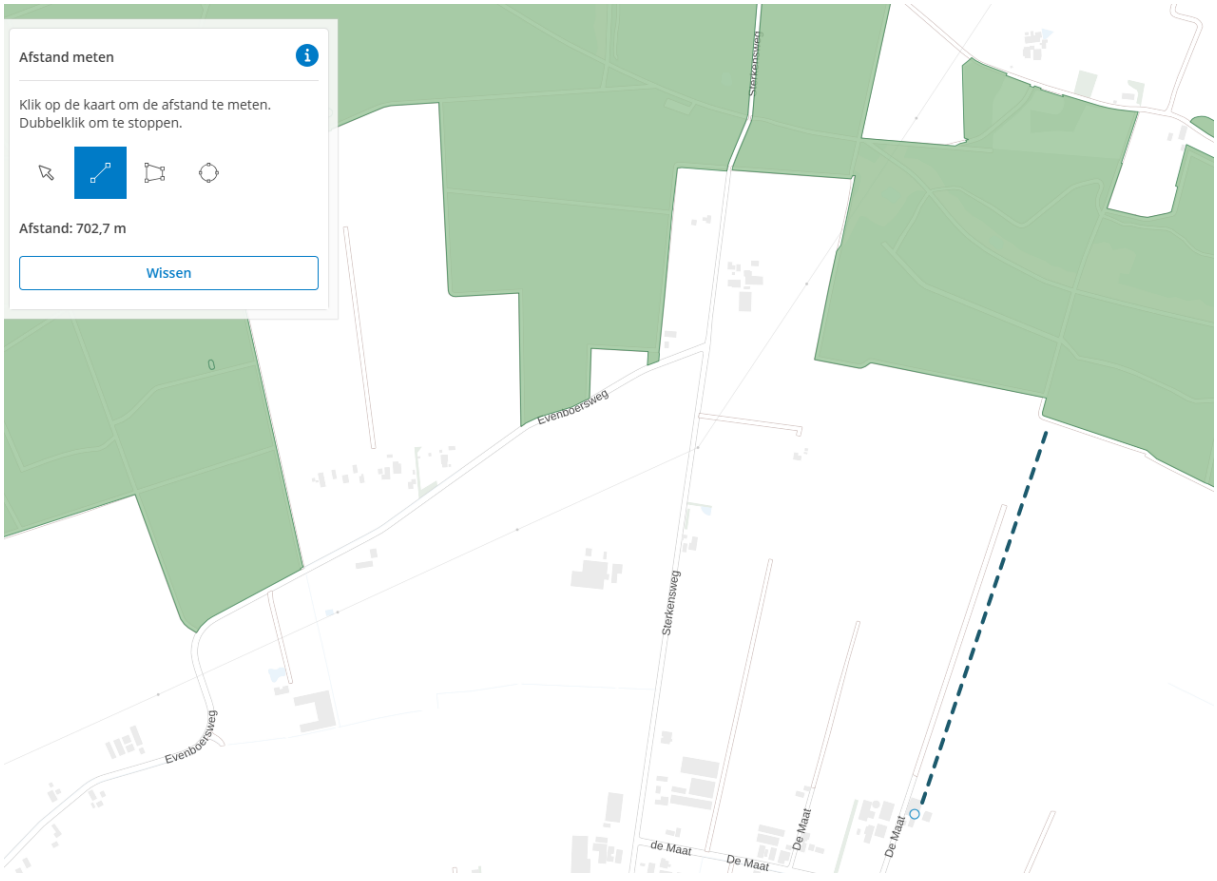
Gezien de (effect) afstand tot het Natura 2000-gebied, in relatie tot de geplande ontwikkelingen, worden er geen significante invloeden op de beschermde natuurwaarden of aangewezen (beheer)doelstellingen door effecten zoals licht, trilling geluid enz. verwacht. Een voortoets Natura 2000 wordt niet noodzakelijk geacht.

In relatie tot de geplande ontwikkelingen wordt er mogelijk stikstofdepositie verwacht in de aanleg- en nieuwe gebruiksfase. Een Aeriusberekening wordt noodzakelijk geacht.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Nationale landschappen;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt (Groene ontwikkelingszone);
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

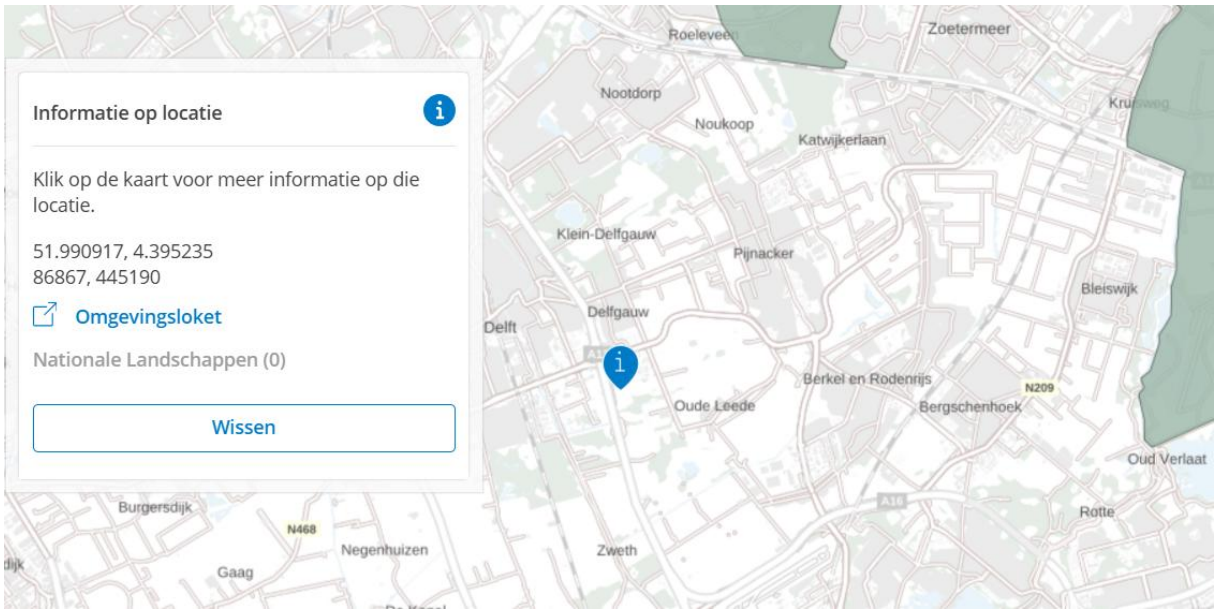
Figuur 4 - Gelegen buiten Natuurnetwerk Nederland

Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Aangezien het plangebied is gelegen buiten het NNN van Zuid-Holland (Figuur 4), is nadere toetsing niet aan de orde. Een Ja, mits toetsing wordt niet noodzakelijk geacht.

4.3 Nationaal landschap

De Nationale Landschappen zijn gebieden met specifieke kenmerken zoals flora en fauna, beekdalen, terpen, landbouw en waterbeheersing. In diverse regelingen is vastgelegd dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden alleen mogelijk zijn als deze kernkwaliteiten van het landschap behouden blijven of doorontwikkeld worden. De provincies zijn verantwoordelijk voor het aanhouden van grenzen en de kernkwaliteiten.

Figuur 5 - Gelegen buiten Nationaal landschap

Conclusie Nationaal landschap

Beoogde ontwikkelingen vinden plaats buiten de grenzen van gebied dat is aangemerkt als Nationaal landschap (Figuur 5). Omdat kernkwaliteiten gewaarborgd blijven, zijn wettelijke consequenties met betrekking op het Nationaal landschap niet aan de orde. Verdere toetsing is niet noodzakelijk.

4.4 Overige beschermde gebieden

Naast de alreeds beschreven gebieden, zijn er nog diverse planologisch beschermde gebieden. Deze gebieden worden om uiteenlopende redenen beschermd. Om de invloed van de voorgenomen ontwikkeling op deze gebieden te kunnen bepalen, is de ligging van de planlocatie en de aard / omvang van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot de deze beschermde gebieden onderzocht.

Conclusie beschermde gebieden

De planlocatie is niet gelegen binnen de grenzen of nabij 'overige beschermde gebied'. Het is dan ook uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkeling de kernkwaliteiten van deze gebieden beïnvloedt. Omdat kernkwaliteiten gewaarborgd blijven, zijn wettelijke consequenties met betrekking op 'overige beschermde gebieden' niet van toepassing.

5. Houtopstanden

Op de planlocatie worden geen bomen gekapt zoals bedoeld in het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet (zie paragraaf 2.4). Overtreding op dit onderdeel Omgevingswet is niet aan de orde. Er worden bij de voorgenomen ontwikkeling wel diverse bomen gekapt, maar dit betreft geen houtopstand aangezien de oppervlakte van een houtopstand minimaal 10 are dient te beslaan.

De te kappen bomen vallen niet onder 'houtopstanden'. De gemeente dient betrokken te worden vanwege gemeentelijke bepalingen. Mogelijk is het aanvragen van een vergunning, of het doen van een melding bij de gemeente noodzakelijk.

6. Soortbescherming

In dit hoofdstuk worden de waarnemingen van het bureauonderzoek en veldbezoek besproken en onderbouwd. Daarnaast wordt een effectbeoordeling uitgevoerd, waaruit de mogelijke vervolgstappen volgen.

Het onderdeel fauna is gesplitst in enkele subgroepen, namelijk: vogelsoorten, vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, en overige soorten. Binnen deze subgroepen zijn enkele soorten door de provincie vrijgesteld. Deze vrijgestelde soorten vallen onder de specifieke zorgplicht, en dienen op diervriendelijke en zorgvuldige wijze te worden behandeld (zie bijlage). Daarnaast worden 'rode lijst' soorten ook beschreven wanneer deze hinder ondervinden van de voorgenomen ontwikkeling. Binnen dit hoofdstuk worden meerdere ecologische vaktermen gebruikt. Voor de betekenis van deze begrippen wordt verwezen naar de verklarende woordenlijst in de bijlage.

6.1 Flora

Op basis van NDFF zijn enkele waarnemingen bekend van beschermde flora nabij de planlocatie (2020-2025). Op een afstand van 800 meter van de planlocatie is de Kartuizer Anjer (mogelijk aangeplant) waargenomen. Daarnaast zijn er binnen een straal van 1 km enkele bedreigde rode lijst soorten waargenomen, namelijk: Betonie, Franse silene en Knolstreenbreek. Deze soorten zijn niet waargenomen binnen de grenzen van het plangebied, maar zouden er wel voor kunnen komen, gezien het extensieve beheer.

Het perceel is nauwkeurig onderzocht op habitatsgeschiktheid van inheemse beschermde vegetatie. De planlocatie bestaat voor een groot deel uit extensief beheerd kruidenrijk (nat) grasland hetwelk begraast, en in sommige gevallen gemaaid wordt. De vegetatie is divers (kruidenmengsel) op het noordelijke deel. Er zijn geen (groeiplaatsen van) beschermde flora aangetroffen. Het grasland beschikt over een relatief voedselrijk milieu wordt waardoor de aanwezigheid van veel beschermde flora kan worden uitgesloten van de planlocatie.

Effectbeoordeling

Aangezien beschermde flora niet aanwezig zijn op de planlocatie is een effect van de ingreep op beschermde flora in relatie tot de Omgevingswet uitgesloten. Bovendien blijft de planlocatie grotendeels intact gezien de toekomstige invulling, waarbij de kans bestaat dat het milieu in dit gebied verarmt en verwilderd wat een gunstig effect heeft voor verschillende beschermde soorten.

Advies / conclusie

Ten aanzien van flora worden schadelijke handelingen flora en fauna activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet uitgesloten. Een nader onderzoek flora niet noodzakelijk geacht.

6.2 Fauna

6.2.1 Vogels

Alle van nature voorkomende vogelsoorten en hun bezette nestplaatsen in Nederland zijn beschermd. Daarnaast geldt voor nestplaatsen van diverse vogelsoorten dat deze door de wetgever in provincie Zuid-Holland jaarrond beschermd zijn (Tabel 2)**.** Deze jaarrond beschermde broedvogels zijn in een vijftal categorieën opgedeeld, waarvoor de verbodsbepalingen van de omgevingswet het gehele seizoen gelden:

Categorie 1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

Categorie 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).

Categorie 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Categorie 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Categorie 5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

Tabel 2 - Jaarrond beschermde nesten Nederland

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
Steenuil	Categorie 1	Blauwe reiger	Categorie 5	Kleine bonte specht	Categorie 5
Gierzwaluw	Categorie 2	Boerenzwaluw	Categorie 5	Kleine vliegenvanger	Categorie 5
Huismus	Categorie 2	Bonte vliegenvanger	Categorie 5	Koolmees	Categorie 5
Roek	Categorie 2	Boomklever	Categorie 5	Kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
Grote gele kwikstaart	Categorie 3	Boomkruiper	Categorie 5	Oeverzwaluw	Categorie 5
Kerkuil	Categorie 3	Bosuil	Categorie 5	Pimpelmees	Categorie 5
Oehoe	Categorie 3	Brilduiker	Categorie 5	Raaf	Categorie 5
Ooievaar	Categorie 3	Draaihals	Categorie 5	Ruigpootuil	Categorie 5
Slechtvalk	Categorie 3	Eidereend	Categorie 5	Spreeuw	Categorie 5
Boomvalk	Categorie 4	Ekster	Categorie 5	Tapuit	Categorie 5
Buizerd	Categorie 4	Gekraagde roodstaart	Categorie 5	Torenvalk	Categorie 5
Havik	Categorie 4	Glanskop	Categorie 5	Zeearend	Categorie 5
Ransuil	Categorie 4	Grauwe vliegenvanger	Categorie 5	Zwarte kraai	Categorie 5
Sperwer	Categorie 4	Groene specht	Categorie 5	Zwarte mees	Categorie 5
Wespendief	Categorie 4	Grote bonte specht	Categorie 5	Zwarte roodstaart	Categorie 5
Zwarte wouw	Categorie 4	Huiszwaluw	Categorie 5	Zwarte specht	Categorie 5
		IJsvogel	Categorie 5		

Huismus

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van huismus binnen 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Er kan worden uitgesloten dat de huismus verblijfplaatsen heeft binnen de grenzen van het plangebied, aangezien het ontbreekt aan bebouwing. Er kan niet worden uitgesloten dat de huismus foerageert op de planlocatie. De planlocatie wordt in de toekomst meer geschikt aangezien er bebouwing zal worden opgetrokken.

Ooievaar

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van ooievaar binnen 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Er zijn geen nesten van ooievaar waargenomen rondom de planlocatie Het is uitgesloten dat ooievaar broedt op de planlocatie. Bovendien blijft de planlocatie grotendeels intact, blijft van waarde voor de ooievaar.

Grote gele kwikstaart

Op basis van NDFF is er een enkele waarneming bekend van de grote gele kwikstaart op circa 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Deze soort broedt over het algemeen op oevers van stromend water onder beschutting een watergang dat is omzoomd door loofbomen. Het plangebied is in minder mate geschikt voor de grote gele kwikstaart. Bovendien is er ook geen oud nest aangetroffen. Gezien het ongunstige habitat in combinatie met het ontbreken van sporen, en de enkele waarneming is het uitgesloten dat deze soort verblijft binnen de grenzen van het plangebied.

Uilen en roofvogels

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van diverse uilen en roofvogels binnen 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025), namelijk de blauwe kiekendief, bruine kiekendief, boomvalk, bosuil, buizerd, ransuil, steenuil en de torenvalk. Ten tijde van het veldbezoek zijn de te kappen bomen zorgvuldig onderzocht op de aanwezigheid van horsten of nesten. Deze zijn niet aangetroffen. De bomen aan de zuidzijde niet nauwkeurig onderzocht, aangezien dit gedeelte van de planlocatie intact blijft. De aanwezigheid van horsten of nesten aan de zuidzijde van de planlocatie kan dan ook niet worden uitgesloten.

Er kan wel worden gesteld dat het noordelijke enkel functioneert als niet essentieel foerageergebied aangezien er tal van alternatieve in de nabije omgeving aanwezig zijn. Bovendien blijft het noordelijke deel van de planlocatie intact als foerageergebied, en zal slecht een klein deel anders ingericht worden. Er kan uitgesloten worden dat er verblijfsplaatsen van de bovengenoemde soorten verloren gaan.

Weidevogels

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van diverse weidevogels binnen 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025), namelijk: de grutto, kievit, scholekster en de Tureluur. Aangezien de voorgenomen ontwikkelingen plaats vinden binnen potentieel leefgebied van deze soorten, dienen de werkheden plaats te vinden buiten het broedseizoen maart t/m juli om te voorkomen dat soorten verstoord of gedood worden.

Spechten en holtebroeders

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van tal van spechten en holtebroeders binnen 1km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Ten tijde van het veldbezoek is de te kappen groenstructuur zorgvuldig geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Bovendien bestaat de betreffende

groenstructuur veelal uit jonge bomen en struiken. Aangezien deze niet zijn aangetroffen, kan er worden uitgesloten dat essentiële verblijfsplaatsen verloren gaan bij de kap van deze groenstructuur.

Algemene broedvogels

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van tal van algemene broedvogels binnen 1km van de planlocatie (NDFF. 2020-2025). Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling zijn er diverse soorten waargenomen die broeden op oevers en aan waterkanten zoals verschillende rietvogels, steltlopers, eenden, reigers, sterns en meeuwen. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten het algemene broedseizoen (maart t/m juli) om verstoring en doding te voorkomen. De watergangen binnen de grenzen van het plangebied kunnen niet als essentieel worden beschouwd, gezien de rijke aanwezigheid van watergangen in de directe omgeving. Bovendien blijven de watergangen grotendeels intact.

Effectbeoordeling

Uit de bevindingen van het soortenonderzoek naar vogelsoorten op de planlocatie kan worden vastgesteld dat er geen vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen verloren gaan als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling

Voor nestplaatsen van algemene broedvogels geldt dat enkel het bezette nest beschermd is. Werkzaamheden met schadelijke effecten op nestplaatsen van algemene broedvogels wordt veelal geen vergunning verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen (maart- juli) over het algemeen een goed alternatief vormt met inachtneming van dat vogelsoorten jaarrond tot broeden kunnen komen. In het kader van de Omgevingswet zijn alle in gebruik zijnde nesten van inheemse vogelsoorten beschermt, ongeacht de periode of tijd van het jaar. Bij aanwezigheid van broedende vogels moet worden gewacht met het uitvoeren van werkzaamheden totdat betreffende broedende vogel uitgebroed is en jongen uitgevlogen zijn.

Aangezien er door gevolg van de voorgenomen ontwikkeling (tijdelijk) leefgebied wordt aangetast van diverse algemene broedvogels dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het algemene broedseizoen (maart t/m juli) om te voorkomen dat er (broedende) soorten hinder ondervinden of gedood worden ten tijde van de werkzaamheden.

Advies / conclusie

Ten aanzien van vogels worden geen schadelijke handelingen flora en fauna activiteit zoals bedoeld in de Omgevingswet verwacht. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de broedperiode van algemene broedvogels (maart t/m juli).

6.2.2 Vleermuizen

Het leefgebied van beschermde vleermuizen (artikel 3.5 Habitatrichtlijn bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In de verklarende woordenlijst (zie bijlage) worden deze onderdelen nader toegelicht.

Vleermuizen zijn in staat om zich aan te passen, en om gebruik te maken van een verblijfplaats die niet voldoet aan de ideale omstandigheden. Echter, bij alle typen verblijfplaatsen zijn onder andere de volgende aspecten relevant en geven dan ook een richtlijn:

- Microklimaat: temperatuur, verschillende temperaturen binnen één object (gradiënten), snelheid van opwarmen of afkoelen (bufferwaarde) en vochtigheid. Essentieel is dat de verblijfplaats tochtvrij is in verband met de temperatuurregulatie en het voorkomen van uitdroging in de winter. Winterverblijven moeten daarnaast grotendeels vorstvrij zijn.

- Licht: er mag geen lichtbron vlakbij zijn.

- Locatie en eigenschappen van de in- en uitvliegopeningen: de aanvliegroute moet vrij van obstakels als takken of bomen zijn. Ook mag de verblijfplaats niet via bijvoorbeeld een afdakje bereikbaar zijn voor katten en dergelijke. Geen obstakels, zoals steigers, steigerdoek of hoge begroeiing, voor de ingang.

- Materiaal: de binnenkant moet ruw zijn (geen glad beton of hout), niet geverfd en niet op den duur gaan rafelen.

- Ruimtegebruik en veiligheid (tegen predatoren).

- Ligging ten opzichte van de andere functies in het leefgebied.

Gebouwbewonende soorten

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en de watervleermuis binnen 5km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat opstallen niet aanwezig zijn. Het voorkomen van verblijfsplaatsen voor gebouwbewonende soorten is dan ook uitgesloten.

Boombewonende soorten

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis binnen 5km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Aan de noordzijde van de planlocatie bevinden zich geen bomen met vleermuispotentie. De bomen aan de noordzijde worden gekapt, en zijn niet in potentie geschikt. Holten en loshangende schors is niet aangetroffen in deze bomen. Deze betreffende groenstructuur bestaat uit jonge bomen met onderbegroeiing.

De bomen aan de zuidzijde van de planlocatie blijven intact en zijn niet grondig geïnspecteerd. Deze zijde van de planlocatie wordt ook niet aangetast, en blijft ongewijzigd in functie. Er kan niet worden uitgesloten dat soorten gebruik maken van deze bomen aan de zuidzijde.

Onmisbare vliegroutes of essentieel foerageergebied

Essentiele vliegroutes of leefgebied zijn aanwezig op de planlocatie en zullen niet verloren gaan. De planlocatie kan mogelijk dienen als niet essentieel foerageergebied, aangezien er alternatieven in de directe omgeving aanwezig zijn. Bovendien blijft de planlocatie functioneren als foerageergebied. Schade aan een essentiële vliegroute of foerageergebied wordt uitgesloten.

Effectbepaling

Het verloren gaan van een vaste rust en/of voortplantingsplaats of essentieel leefgebied voor gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen wordt uitgesloten. Om die reden is er geen sprake van een effect van de ingreep op beschermde vleermuissoorten in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / conclusie

Geen vervolgstappen noodzakelijk voor vleermuissoorten.

6.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van NDFF zijn de volgende beschermde soorten binnen 5km van de planlocatie waargenomen: Bever, boommarter, steenmarter (NDFF, 2020-2025). Daarnaast zijn er ook diverse door de provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten waargenomen, namelijk: bosmuis, kleine marterachtigen, dwergmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis, veldmuis, woelrat, egel, haas, konijn en de vos. Voor deze soorten blijft de specifieke zorgplicht gelden.

Bever

De planlocatie bevat enkele watergangen die gebruikt zouden kunnen worden door de bever. Echter, de bever komt slechts eenmaal voor in een straal van 5 km (NDFF, 2020-2025). Bovendien ontbrak het aan sporen ten tijde van het veldbezoek, zoals knaagsporen, beverburchten, pootafdrukken of sleepsporen. Het habitat is ook in mindere mate geacht vanwege de geringe aanwezigheid van groenstructuren aan de noordzijde van de planlocatie.

Boommarter

Het habitat aan de noordzijde van de planlocatie is voor boommarter ongeschikt door de afwezigheid van verbindende houtwallen, naastgelegen bosfragmenten en potentiële verblijfplaatsen (boomholten, takkenhopen of tussen boomwortels). De te kappen bomen bevatten geen holtes, en zijn niet in potentie geschikt voor de boommarter. Het is uitgesloten dat de boommarter een vaste verblijfplaats bezet aan de noordzijde van de planlocatie. Er kan niet worden uitgesloten dat de boommarter verblijft aan de zuidzijde van de planlocatie. De bomen aan de zuidzijde zijn niet zorgvuldig geïnspecteerd omdat deze intact blijven, en deze zijde van de planlocatie ongewijzigd blijft. De voetgangerspaden en de verharde paden binnen aan deze zijde van de planlocatie worden alreeds recreatief gebruikt en zullen niet aangetast worden.

Steenmarter

Vaste verblijfplaatsen van steenmarter zijn doorgaans eenvoudig vast te stellen aan de hand van sporen. Het is niet aannemelijk dat deze soort gebruik maakt van de planlocatie, aangezien bebouwing ontbreekt. De steenmarter maakt bij voorkeur gebruik van een leefgebied met schuilmogelijkheden zoals toegankelijke opstallen. Er kan niet worden uitgesloten dat de steenmarter foerageert binnen de grenzen van het plangebied, maar het plangebied kan niet als essentieel foerageergebied worden beschouwd aangezien er diverse alternatieven in de nabije omgeving aanwezig zijn. Er kan wel worden uitgesloten dat verblijfsplaatsen van de steenmarter verloren gaan.

Effectbeoordeling

Uit de bevindingen van het soortenonderzoek naar grondgebonden zoogdieren op de planlocatie kunnen vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van vrijgestelde muizensoorten, zoals rosse woelmuis en veldmuis niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt dat ze voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld zijn van de Omgevingswet. Wel dient rekening gehouden te worden met de specifieke zorgplicht. Men kan invulling geven aan de specifieke zorgplicht door mitigerende maatregelen te nemen, zoals bij sloop/graaf werkzaamheden één kant op te werken zodat de dieren tijdig kunnen vluchten en te werken buiten de voortplantingsperiode.

Mogelijk dienen de aanwezige groenstructuren als verblijfsplaats voor de boommarter. Echter, de te kappen groenstructuur is niet in potentie geschikt en bevat geen verblijfsplaatsen vanwege het kleinschalige karakter, en gebrek aan potentie. De overige groenstructuren bevatten mogelijk verblijfsplaatsen voor de boommarter, of kunnen onderdeel uitmaken van leefgebied. Deze groenstructuren blijven intact, en het gebruik van het

zuidelijke deel van het plangebied blijft ongewijzigd. Omdat leefgebied en mogelijk verblijfsplaatsen behouden blijft is er geen sprake van een effect van de ingreep beschermde grondgebonden zoogdieren in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / Conclusie

Geen vervolgstappen noodzakelijk voor grondgebonden zoogdieren.

6.2.4 Amfibieën

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker (Onb.), kleine watersalamander, meerkikker, rugstreeppad, vinpootsalamander en de vuursalamander binnen 5 km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). De bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker zijn door de provincie Zuid-Holland vrijgesteld van ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten blijft de specifieke zorgplicht gelden.

Alpenwatersalamander, Vinpootsalamander, Vuursalmander

De waargenomen verschillende soorten salamanders bevinden zich alle buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied, en betreffen 'niet wilde' individuen. Het verspreidingsgebied van deze soorten beperkt zich tot Limburg, met uitzondering van de alpenwatersalamander die ook voorkomt in Noord-Brabant. De waargenomen soorten bevinden zich allen op geruime afstand van de planlocatie. Bovendien is het water binnen de grenzen van het plangebied in geringe mate geschikt, vanwege de geringe hoeveelheid vegetatie in het water.

Groene kikker (onb.)

Er zijn diverse waarnemingen gedaan van de groene kikker (onb.) binnen 5 km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). De planlocatie is gelegen relatief ver buiten het verspreidingsgebied van zowel de poelkikker als de heikikker. Er kan dan ook worden gesteld dat de poel- en de heikikker niet voorkomen binnen de grenzen van het plangebied.

Rugstreeppad

De soort waarvan het zwaartepunt van haar verspreiding in het westen van het land ligt is de rugstreeppad. Het is een pionierssoort die afhankelijk is van, al dan niet door de mens veroorzaakte, hoog dynamische plaatsen en laat zich het best omschrijven als laagbegroeide zonbeschenen terreinen met losgrondige zandige bodems. Daarnaast komt het dier voor in stabielere habitats, zoals heidegebieden en nabij sloten in akker- en graslandgebieden. Als voortplantingswater wordt met name tijdelijk water, bijvoorbeeld regenplassen gebruikt.

De planlocatie (noordzijde) heeft een dergelijk karakter. Er zijn tal van sloten, en het grasland wordt extensief beheerd. Er kan niet worden uitgesloten dat de planlocatie functioneert als voortplantingsplaats en/of zomerhabitat.

Effectbeoordeling

Uit de bevindingen van het soortenonderzoek naar amfibieën op de planlocatie kunnen vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van vrijgestelde soorten, zoals gewone pad niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt dat ze voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld zijn van de Omgevingswet. Wel dient rekening gehouden te worden met de specifieke zorgplicht. Men kan invulling geven aan de specifieke zorgplicht door mitigerende maatregelen te nemen, zoals bij sloop/graaf werkzaamheden één kant op te werken zodat de dieren tijdig kunnen vluchten en te werken buiten de voortplantingsperiode. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden gaat geschikt leefgebied van de rugstreeppad verloren. Er kan niet worden uitgesloten dat soorten verstoord of gedood worden als gevolg van de werkzaamheden.

Advies / Conclusie

Nader onderzoek rugstreeppad wordt noodzakelijk geacht.

6.2.5. Reptielen

Op basis van NDFF zijn waarnemingen bekend van de ringslang binnen 5 km van de planlocatie (NDFF. 2020-2025).

Ringslang

Binnen de grenzen aan de zuidzijde van het plangebied zijn enkele ringslangen waargenomen. Aan deze zijde zijn diverse groenstructuren aanwezig, en heeft een kleinschalig karakter in combinatie met watergangen en riet. De zuidzijde van de planlocatie blijft intact. De zuidzijde is dan ook geschikt, en kan functioneren als voortplantingsbiotoop.

De noordzijde is eveneens geschikt voor de ringslang, vanwege de aanwezigheid van diverse watergangen in combinatie met extensief beheerd grasland. Het ontbreekt echter aan voortplantingsplaatsen aangezien eiafzetplaatsen (riet, vloedmerk, mesthopen, composthopen en broeihopen) ontbreken. Er kan daarom gesteld worden dat er geen voortplantingsbiotoop verloren gaat als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. De noordzijde van de planlocatie is te typeren als zomerbiotoop. Het is aannemelijk dat de ringslang gebruik maakt van de planlocatie.

Effectbeoordeling

Aanwezigheid van een vaste rust en/of voortplantingsplaats of essentieel leefgebied van ringslangen kan niet worden uitgesloten. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt het leefgebied tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aangetast. De werkzaamheden vinden uitsluitend aan de noordzijde plaats. Leefgebied hetwelk geschikt is als zomerbiotoop gaat deels verloren. Er kan niet worden uitgesloten dat soorten gedood worden, of hinder zullen ondervinden.

Om die reden is er sprake van een negatief effect van de ingreep op beschermde reptielen in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / Conclusie

Nader onderzoek ringslang zomerbiotoop wordt noodzakelijk geacht.

6.2.5 Vissen

Op basis van NDFF zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde soorten binnen 5 km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Er kan niet worden uitgesloten dat er soorten voorkomen in de watergangen rondom de planlocatie. De wateren kunnen niet als essentieel worden beschouwd, aangezien deze in verbinding staan met diverse alternatieven.

Effectbeoordeling

Aangezien er binnen een straal van 5 km geen waarnemingen bekend zijn van beschermde soorten, kan er worden gesteld dat deze niet voorkomen in de watergangen binnen de grenzen van het plangebied. Bovendien zijn er diverse alternatieven in de nabije omgeving waardoor er geen essentieel leefgebied verloren gaat. Om die reden is er geen sprake van een effect van de ingreep op beschermde vissen in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / Conclusie

Geen vervolgstappen noodzakelijk voor vissen.

6.2.6 Vlinders

Op basis van NDFF zijn er waarnemingen bekend van beschermde soorten binnen 5 km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). De Grote vos is ongeveer op 1 km afstand waargenomen.

Grote vos

Waardplanten van grote vos, zoals iep, kers of sleedoorn zijn niet aanwezig op de planlocatie, en gaan niet verloren als gevolg van de voorgenomen ingreep. Het is dan ook uitgesloten de planlocatie (noordzijde) beschikt over waardplanten voor de grote vos. De vegetatie aan de zuidzijde van de planlocatie wordt niet aangetast.

Effectbeoordeling

Aantasting van een vaste rust en/of voortplantingsplaats of essentieel leefgebied van beschermde vlinders wordt uitgesloten. Om die reden is er geen sprake van een effect van de ingreep op beschermde vlinders in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / Conclusie

Geen vervolgstappen noodzakelijk voor vlinders.

6.2.7 Libellen

Op basis van NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten binnen 5 km van de planlocatie (NDFF, 2020-2025). Er is geen krabbenscheer aangetroffen in de betreffende watergangen.

Effectbeoordeling

Aanwezigheid van een vaste rust en/of voortplantingsplaats of essentieel leefgebied van beschermde libellen wordt uitgesloten. Om die reden is er geen sprake van een effect van de ingreep op beschermde libellen in relatie tot de Omgevingswet.

Advies / Conclusie

Geen vervolgstappen noodzakelijk voor libellen.

7. Conclusie

Tabel 3 geeft de conclusies weer van de betreffende gebieden welke mogelijk beïnvloed worden door de voorgenomen ontwikkeling. In Tabel 4 zijn de conclusies van hoofdstuk 5 (soortenbescherming) weergegeven.

Gebiedsbescherming

Tabel 3 - Conclusie gebiedsbescherming

Gebied / beleid	Effecten	Conclusie
Natura 2000-gebied Olde Maten & Veerslootslanden	mogelijk, stikstofdepositie	Aeriusberekening (stikstofdepositie)
NNN	Geen	N.v.t.
Nationaal landschap	Geen	N.v.t
Houtopstanden	Geen	Gemeente betrekken bij kap

Soortenbescherming

Tabel 4 - Conclusie soortenbescherming

Flora en fauna	Effecten	Conclusie
Flora	Geen	N.v.t.
Vogels	Geen, mits	De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten de broedperiode van algemene broedvogels (maart t/m juli).
Vleermuizen	Geen	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Geen	N.v.t.
Amfibieën / reptielen	Mogelijk	Nader onderzoek rugstreeppad, en ringslang zomerbiotoop wordt noodzakelijk geacht.
Vissen	Geen	N.v.t.
Ongewervelden	Geen	N.v.t.

Specifieke zorgplicht

Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal). Zie bijlagen. Enkele maatregelen die van toepassing kunnen zijn:

- Eén kant op werken zodat aanwezige soorten tijdig kunnen vluchten.
- Werken buiten de kwetsbare periode van vrijgestelde soorten

Verantwoording

Literatuur / bronnen

- Omgevingswet
- Omgevingsverordening
- 150416_Rapport_Effectafstanden_Natura_2000.pdf

Internet

- www.rvo.nl
- www.bij12.nl
- wwww.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.sovon.nl
- www.ndff.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- https://atlasnatuurlijkkapitaal.nl/kaarten
- www.natura2000.nl
- www.planviewer.nl

Verklarende woordenlijst

Verblijfplaats

Een object (gebouw, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters, met enige regelmaat).

Zomerverblijfplaats

Een verblijfplaats die gebruikt wordt door dieren die niet in winterslaap zijn, waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is.

Kraamverblijfplaats

Een verblijfplaats van een kraamgroep vrouwelijke dieren (bijv. vleermuizen) met jongen.

Paar(verblijf)plaats

Een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste een baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. Welk gedrag is waar te nemen, is afhankelijk van de soort. Te herkennen aan zwermgedrag en/of baltsroepen. (Zwermen bij het invliegen komt bij meer verblijfsfuncties voor.)

Winterverblijfplaats

Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere dieren in winterslaap (hybernation) gaan. Het betreft bij vleermuissoorten die jaarrond in hun leefgebied blijven nogal eens een voormalige paarplaats of een andere verblijfplaats. Er zijn bij soorten als gewone dwergvleermuis massawinterverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen voor kleinere groepen te onderscheiden.

Vliegroute

Een vaste route van een vleermuis of een groep van vleermuizen vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied of tussen verblijfplaatsen visa versa.

Migratieroute

Een vaste route van zomerleefgebied naar winterverblijfplaats of winterleefgebied en visa versa.

Foerageergebied

Een gebied waar een dier of een groep dieren foerageert.

Bijlage

Foto's

Foto's noordzijde

Foto’s zuidzijde

Vrijgestelde soorten per provincie

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie LVVN (art. 4.31. Or)
Zoogdieren														
Aardmuis	*Microtus agrestis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis	*Apodemus sylvaticus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	*Mustela putorius*	√					√						√	√
Dwergmuis	*Micromys minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	*Sorex minutus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	*Erinaceus europaeus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√	√	√
Eekhoorn	*Sciurus vulgaris*						√1							
Gewone bosspitsmuis	*Sorex araneus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	*Lepus europeus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√
Hermelijn	*Mustela erminea*	√					√						√	√
Huisspitsmuis*	*Crocidura russula*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	*Oryctolagus cuniculus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√
Molmuis	*Arvicola scherman*						√							
Ondergrondse woelmuis	*Pitymys subterraneus*	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	*Capreolus capreolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	*Clethrionomys glareolus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	*Martes foina*			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	*Sorex coronatus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	*Microtus arvalis*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	*Vulpes vulpes*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	*Mustela nivalis*	√				√	√						√	√
Wild zwijn	*Sus scrofa*							√						
Woelrat	*Arvicola terrestris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	*Rana temporaria*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	*Bufo bufo*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	*Anguis fragilis*						√3							
Kleine watersalamander	*Lissotriton vulgaris*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	*Zootoca vivipara*						√4							
Meerkikker	*Pelophylax ridibundus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / bastaardkikker	*Pelophylax klepton esculentus*	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid
x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

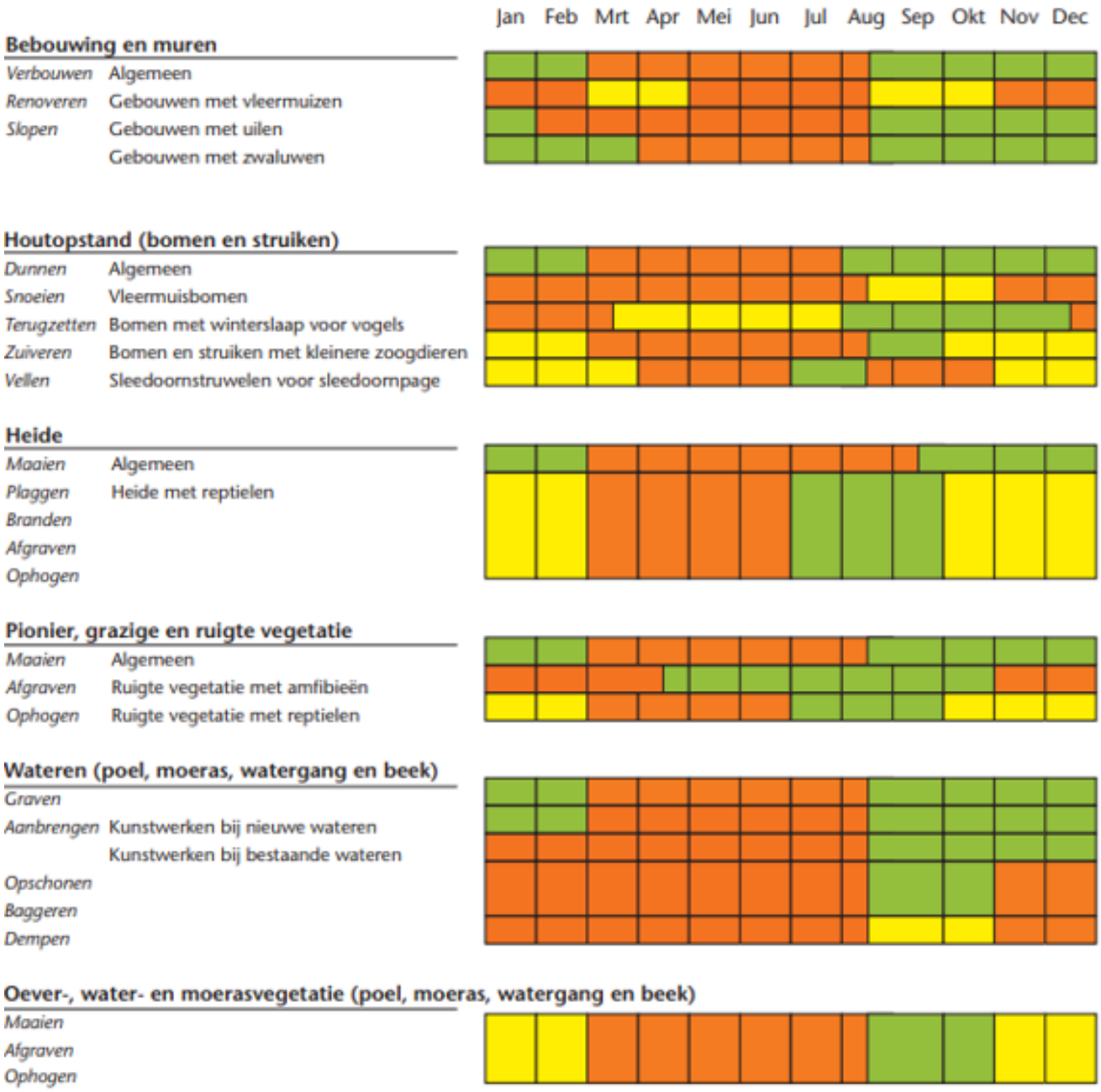
x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

x5 = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022

Bron: Natuurinclusief.nl

Optimale periode voor werkzaamheden

Om verstoring van planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen, is het tijdstip of de periode voor uitvoeren van werkzaamheden van belang. De kalender is bedoeld om de bouwwerkzaamheden en beheer en onderhoud beter af te stemmen op de bestaande flora en fauna waarden.

Optimale perioden voor werkzaamheden. In deze perioden zijn de minste kans op verstoringen van planten en dieren.
Acceptabele perioden voor werkzaamheden, mits er geen verstoring van planten en dieren plaatsvindt. De werkzaamheden verrichten onder begeleiding van een ter zake kundige.
Geen werkzaamheden in deze perioden. Wanneer andere zwaarwegende belangen gelden dan de werkzaamheden verrichten onder de voorwaarden.

Gebiedsbescherming

ADC-toets

Wanneer uit een individuele passende beoordeling niet de vereiste zekerheid kan worden verkregen dat er geen sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, zal alleen toestemming kunnen worden verleend aan de hand van de ADC-toets. Een toestemming op basis van de ADC-toets kan alleen worden verleend indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden: er zijn geen alternatieve oplossingen (A), het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang (met inbegrip van redenen van sociale of economische aard) (D), en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura-2000 bewaard blijft (C). Het resultaat van de compensatie moet in beginsel bereikt zijn op het moment waarop het betrokken gebied schade van het project ondervindt.

De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alléén voor projecten! Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd dan met betrekking tot projecten. Een plan mag worden vastgesteld als uit een Passende Beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid Ow, de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (art. 10.24 Bkl).

Beschermingsregime NNN

Het grote verschil met de huidige Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is dat er onder de Ow geen strikt 'nee, tenzij'-principe meer geldt. Er is geen noodzaak meer om een groot openbaar belang aan te tonen of reële alternatieven af te wegen om de NNN te mogen aantasten. Daarentegen dient er in plaats van bij een significante aantasting, nu bij nadelige gevolgen te worden gecompenseerd dat er in de praktijk vaker zal leiden tot een compensatieplicht. Doordat er echter onder de Ow sprake is van een 'ja, mits'-principe, kan een afzwakking van de bescherming van de NNN worden gelezen.

De daadwerkelijke afzwakking van de bescherming van de NNN hangt erg af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooralsnog) beleidsneutraal en komen overeen met het beschermingsregime conform het Barro ('nee, tenzij'-principe aan de hand van zogenaamde ADC-criteria), een ander deel heeft echter de regels geconformeerd aan de regels in de Ow. Of nieuwe of gewijzigde Omgevingsverordeningen na het loslaten van een beleid neutrale overgang een ander beschermingsregime zullen bevatten, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie over de ligging van het NNN en het geldende natuurbeheerplan met de huidige staat en het ambitieniveau van het NNN, is te vinden op de Informatiekaart Natuur.

https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/applicaties-en-databanken/informatiekaart-natuur-ikn/

Specifieke zorgplicht en toetsing

Specifieke zorgplicht

Specifieke zorgplicht flora en fauna In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). 8 Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (zie hiervoor).9 Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking

van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal); dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben. De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen. Mochten de zorgplichtbepalingen niet helder genoeg zijn, dan staat het bevoegd gezag vrij om middels maatwerkregels (artikel 11.29 Bal) of maatwerkvoorschriften (artikel 11.31 Bal) deze te verduidelijken. Bijvoorbeeld door het opnemen van regels in een provinciale Omgevingsverordening of het stellen van een maatwerkvoorschrift of vergunningsvoorschrift. Zoals ook aangegeven hiervoor met betrekking tot de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, is de kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er aantoonbaar aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Omgevingswet zowel bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd.

Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een Natuurwaardenonderzoek of nader onderzoek wordt vastgelegd. Hiertoe kan door ecologische adviesbureaus – naast een bureaustudie door raadpleging van verspreidingsgegevens in tools zoals de NDFF – een 'Habitatcheck' worden uitgevoerd naar het voorkomen van de genoemde soorten, op basis van de geschiktheid van het aanwezige habitat als leefgebied van deze soorten. Afhankelijk van het aan te treffen habitat, kan daardoor goed inzicht worden verkregen in het mogelijk voorkomen van soorten of soortgroepen. Of een nader onderzoek ook naar redelijkheid kan worden gevergd om de aanwezigheid te kunnen uitsluiten, zal afhangen van de opdrachtgever. Vervolgens moet worden beschreven in de Natuurwaardenonderzoek of nader onderzoek of nadelige gevolgen kunnen worden

uitgesloten of dat deze kunnen worden voorkomen, beperkt of ongedaan kunnen worden gemaakt door maatregelen zoals hiervoor aangegeven.

Ten alle tijden geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal).

Toetsing algemene en specifieke zorgplichtbepalingen

Het benoemen hoe aan de zorgplichtbepalingen in de Omgevingswet getoetst is in een rapportage, is voldoende om aan de algemene en specifieke zorgplichtbepalingen te voldoen. De zorgplichten zijn niet vergunning plichtig, dus het is niet noodzakelijk om het voor te leggen aan bevoegd gezag. De zorgplichten kunnen elkaar aanvullen en versterken, omdat zij toezien op bepaald onderdelen van de natuur in de fysieke leefomgeving die soms kunnen samenvallen. Zo kan een habitat van een bedreigde soort bijvoorbeeld in een boom bevinden, waarmee zowel in het kader van de specifieke zorgplicht voor een flora- en fauna-activiteit als de specifieke zorgplicht voor het vellen van een houtopstand gevraagd kan worden om de boom en het habitat intact te laten. Om deze reden kan de toets aan de zorgplichtbepalingen het beste in één paragraaf worden behandeld, na de toets aan de verschillende beschermingsregimes voor gebieden, soorten en houtopstanden. Een belangrijke noot is dat in de zorgplichten staat aangegeven dat de gevraagde zorg naar redelijkheid moet kunnen worden gevergd. Een initiatiefnemer moet er redelijkerwijs alles aan doen om overtreding van de zorgplichtbepalingen te voorkomen. Er worden volgens de toelichting op het Aanvullingsbesluit Natuur 'geen extreme eisen gesteld. Wel wordt vereist dat de zorgvuldigheid aan de dag wordt gelegd die in redelijkheid vanuit een oogpunt van natuurbescherming mag worden geëist. Onder «zoveel mogelijk» […] moet niet alleen worden verstaan hetgeen fysisch, qua resultaat mogelijk is, maar ook hetgeen redelijkerwijs van degene die de schade veroorzaakt kan worden gevergd.' Bij de toetsing van de redelijkheid kan bijvoorbeeld gedacht worden aan financiële aspecten, ruimtelijke aspecten en/of planning technische aspecten. Afhankelijk van de situatie zal deze beoordeling volgens het Aanvullingsbesluit Natuur worden gemaakt door de initiatiefnemer (en/of diens adviseur). Wat redelijkerwijs gevergd kan worden, verschilt per initiatiefnemer. Er kan minder worden verwacht van een particulier dan van een ondernemer of bedrijf. Wat in ieder geval mag worden gevraagd is het in beeld brengen van de gebieden en soorten die worden genoemd en het voorkomen van effecten door bijv. kwetsbare perioden te ontzien. In hoeverre nader onderzoek naar het voorkomen van de genoemde soorten en het treffen van passende preventieve of passende herstelmaatregelen kunnen worden gevergd, zal in de praktijk afhangen van de ruimte en het vermogen van een initiatiefnemer. Welke maatregelen nodig zijn om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, hangt van de definitie van een 'nadelig gevolg'. De regels in de Wnb zijn in principe beleidsneutraal opgenomen in de Ow (volgens de toelichting op het Aanvullingsbesluit Natuur). Zoals ook toegelicht in het Aanvullingsbesluit Natuur, geldt dat, waar sprake is van een beleid neutrale omzetting, op de parlementaire geschiedenis van de Wnb kan worden teruggevallen voor de uitleg van bepalingen. Afgezien van de concretere uitwerking van de specifieke zorgplichten in lid 2 van de betreffende artikelen, is de belangrijkste vraag wat precies wordt bedoeld met een nadelig gevolg. Pas als deze (dreigen) zich voordoen met betrekking tot de genoemde gebieden of soorten, zijn er namelijk maatregelen vereist (passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen). Daarnaast is de definitie relevant met betrekking tot soorten die in beeld moeten worden gebracht waar de activiteit een nadelig gevolg op kan hebben, gezien de verwijzing naar verschillende uitgebreide lijsten met kwetsbare tot bedreigde soorten en de hiermee gepaard gaande potentieel intensieve onderzoeksinspanning. In de parlementaire geschiedenis van de Wnb wordt aangegeven dat de zorgplicht met name bedoeld is als instrument om de in het wild levende planten en dieren (en overigens ook habitats) in een gunstige staat van instandhouding te houden. Dit vergt vooral een focus op mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding en niet zozeer op nadelige gevolgen voor ieder exemplaar afzonderlijk (of ieder oppervlak van een habitattype).

Juridisch kader stikstofdepositie

Vooralsnog blijft de inhoudelijke beoordeling met betrekking tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden grotendeels hetzelfde als onder de Wet natuurbescherming. Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering voortgezet. Ook de beleidsregels met betrekking tot extern salderen blijven voorlopig onveranderd. T.a.v. intern salderen heeft de Raad van Staten 18 december 2024 uitspraak gedaan dat dit ook vergunning plichtig is. Beleidsregels hieromtrent zijn nog onduidelijk. In de Omgevingswet is de mogelijkheid opgenomen voor vergunningverlening voor Natura 2000-activiteiten met een stikstofdepositie op basis van stikstofdepositieruimte volgens een register (huidig stikstofregistratiesysteem (SSRS)). Vanwege de noodzaak, zijn de regels voor het vrijgeven van stikstofdepositieruimte tijdelijk opgenomen in de Or in plaats van het Bkl totdat Bkl is gewijzigd. De beoordelingsregel voor Natura 2000-activiteiten met stikstofdepositie betreft vergunningverlening aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS Register (art. 17a.2 Or, tijdelijk i.p.v. art. 8.74e Bkl). AERIUS Register registreert per stikstofgevoelig N2000-gebied wat de stikstofreductie is door stikstofmaatregelen en aan het register zijn gekoppeld. Hierbij is te denken aan onder andere sluitingen varkenshouderijen (art. 17a.3, lid 1 Or). De stikstofdepositieruimte wordt alleen toebedeeld aan bouw van aardgasvrije woningen, bepaalde snelwegen of gemelde PAS-activiteiten (art. 17a.2, leden 4 en 5 Or).

Let op! voor vergunningverlening moet er wel eerst stikstofdepositieruimte zijn!

Voor de bouwsector is het van belang dat door inwerkingtreding van de Omgevingswet ook het tweede deel van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) en het bijbehorende Besluit in werking treedt, dat onder meer toeziet op een emissiereductieplicht. Deze plicht is uitgewerkt in artikel 7.19a van het Bbl en houdt in dat bij het verrichten van bouw- en sloopwerkzaamheden, adequate maatregelen worden getroffen om de emissie van stikstofverbindingen naar de lucht te beperken. Volgens de toelichting van het hiervoor aangegeven besluit moeten initiatiefnemers informatie aanleveren over de maatregelen die bij een concreet project getroffen worden bij het indienen van een sloopmelding aan het bevoegd gezag. Indien er voor de bouwactiviteit een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd, moet deze informatie bij deze aanvraag gevoegd worden. Voor de invulling van de emissiereductieplicht en het treffen van adequate maatregelen is er een programma Schoon en Emissie loos Bouwen (SEB) opgesteld. Op de website www.opwegnaarseb.nl staat meer informatie.

Disclaimer

Deze rapportage is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven. Niets uit deze rapportage mag, met uitzondering van de opdrachtgever, worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, kopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van Ecofect B.V., noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is. Ecofect B.V. is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen. De opdrachtgever vrijwaart Ecofect B.V. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

© 2025 Ecofect B.V.; Nunspeet